

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/150/2025
Identifikačné číslo spisu:	7219209588
Dátum vydania rozhodnutia:	05.11.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7219209588.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu L. W., narodeného XX. F. XXXX, N., I. Y. XXXX/X, zastúpeného Rastislavom Lenartom, advokátom, Pollova 32, Košice, proti žalovanej Y. W., narodenej XX. F. XXXX, N., I. Y. XXXX/X, zastúpenej Mgr. Romanou Habiňákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, o zaplatenie 3.501,75 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde v Košiciach pod sp. zn. K2-44C/66/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6Co/59/2024 z 02. júla 2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Mestský súd v Košiciach (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 44C/66/2019-159 z 11. decembra 2023 zamietol žalobu a zároveň vyslovil, že žalovaná má nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie.

1.1. Po právnej stránke aplikoval § 100 ods. 1, § 145 ods. 1, §150 ods. 1, § 511 ods. 3 zák. č. 40/1964 Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej len „Občiansky zákonník“) a po vecnej stránke ustálil, že voči platobnému rozkazu č. k. 44C/66/2019 zo dňa 8.10.2020 podala žalovaná odpor, v ktorom neuznala nárok žalobcu čo do dôvodu ani výšky s tým, že uznáva, že počas trvania manželstva im bola poskytnutá Flexipôžička, na základe zmluvy uzatvorenej dňa 6.9.2011. Finančné prostriedky z tejto Flexipôžičky však boli použité výlučne na rekonštrukciu nehnuteľnosti - bytu nachádzajúceho sa na Y. U. O. N., ktorý t. č. patril do výlučného vlastníctva žalobcu a na nákup bytového zariadenia. Po vyhodnotení výsledkov predbežného právneho posúdenia veci, obsahu záverečných rečí strán sporu, obsahu predložených listinných dôkazov, obsahu výsluchu žalovanej, obsahu pripojeného spisu 24C/18/2019 súd zistil, že manželstvo strán sporu bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Košice II v konaní pod sp. zn. 27P/91/2014 zo dňa 14.9.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 20.10.2016. Uznesením č. k. 24C/18/2019-491 zo dňa 14.2.2023, právoplatným dňa 23.3.2023

bolo vyporiadané BSM strán sporu tak, že do výlučného vlastníctva žalovaného (v tomto konaní žalobcu) patrí zostatok úveru č. M., variabilný symbol: XXXXXXXXXX vo VÚB, a. s. vo výške 1.805,62 eur bez vzájomnej povinnosti vyplatiť vyrovnanie podielu z bezpodielového spoluvlastníctva s tým, že každá zo strán sporu znáša trovy konania sama. Zároveň zistil, že počas trvania manželstva žalobca aj žalovaná uzatvorili zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru Flexipôžičky zo dňa 6.9.2011 znejúcej na sumu 12.300 eur s pravidelnými mesačnými splátkami 170,09 eur a žalobca uzatvoril so Všeobecnou úverovou bankou, a.s. dňa 23.3.2012 zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžičky“ na sumu 3.300 eur, ktorú sa zaviazal splácať pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 57,60 eur. Z poskytnutých úverov uhradil v období od novembra 2016 do júla 2019 sumu 5.102,70 eur, z ktorej polovica predstavuje sumu 2.551,35 eur a z poskytnutého úveru na sumu 3.300 eur 1.900,80 eur, z ktorej polovica predstavuje sumu 950,40 eur, ktoré v skutočnosti vyplynuli z predložených výpisov z účtu žalobcu vo VÚB, a. s., na ktorý boli vyplatené oba úvery. Následne uzavrel, že medzi stranami nie je sporné, že manželstvo zaniklo vyššie uvedeným rozsudkom Okresného súdu Košice II, sporným nie je ani zmluva o poskytnutí Flexipôžičky zo dňa 6.9.2011, ktorú uzatvorili obidvaja účastníci konania, ani zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 23.3.2012, ktorú uzavrel len žalobca. Sporným nebolo, že žalobca uhrádzal splátky za obdobie od novembra 2016 do júla 2019 na oba úvery, ani to, že finančné prostriedky boli použité na rekonštrukciu bytu vo výlučnom vlastníctve žalobcu, nakoľko to žalobca nerozporoval. Za sporné to žalobca označil až v záverečnej reči, keď uviedol, že žalovaná nepreukázala, že všetky prostriedky boli vynaložené na rekonštrukciu bytu. Sporným bola povinnosť žalovanej uhradiť žalobcovi polovicu splátok a skutočnosť, či išlo o finančné prostriedky vynaložené na spoločný majetok patriaci do BSM. Následne z pripojeného spisu sp. zn. 24C/18/2019 súd prvej inštancie zistil, že dňa 19.9.2011 bolo doručené Mestu Košice ohlásenie stavebných úprav, ktorých ohlasovateľom bol žalobca s ohláseným projektom rekonštrukcie bytu a stavebných úprav k bytu s odhadovanou cenou investície 30.000 eur s termínom začiatku stavby august 2011 a ukončenia stavby 11/2011 s podobnou špecifikáciou ohlásených stavebných úprav. Stavebnými úpravami došlo k zmene dispozičného usporiadania bytu zo štvorizbového bytu na trojizbový byt. Zároveň z predmetného spisu vyplynula kúpna zmluva zo dňa 27.7.2012 (kúpa stola Polaris, ako aj realizácia ohlásených stavebných úprav a zmena dispozičného usporiadania bytu zo štvorizbového na trojizbový), ako aj jeho zariadenie novým nábytkom a elektrospotrebičmi v zmysle čestného prehlásenia V. Z. zo dňa 23.9.2022, ktorý ozrejmil stav bytu, včítane jeho zariadenia pred svadbou žalobcu a žalobkyne v roku 2010 a v roku 2012. Následne súd prvej inštancie uzavrel, že žaloba je v celom rozsahu nedôvodná. Skonštatoval, že právo žalobcu nie je premlčané, keďže sa tento domáha zaplatenia sumy 3.501,75 eur titulom zaplatených splátok úverov po zániku BSM, ktoré zaniklo právoplatnosťou rozsudku o rozvode dňa 20.10.2016 a teda nejde o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, nakoľko obaja dlžníci boli povinní plniť dlh spoločne a nerozdielne, ale ide o regresný nárok žalobcu podľa ust. § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka v rámci širšieho vyporiadania BSM, ktorý si žalobca uplatnil samostatnou žalobou, teda mimo konania o vyporiadanie BSM a ktorým sa domáha toho, čo uhradil za žalovanú. S poukazom na dátum podanej žaloby doručenej súdu dňa 21.10.2019 a uplatneného nároku na zaplatenie splátok od 11/2016 do 7/2019 právo žalobcu nie je premlčané. Taktiež vyhodnotil výsledok konania o vyporiadanie BSM a uzavrel, že v tomto konaní súd vyporiadal len nesplatený zostatok úveru zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 6.9.2011, ktorý na seba žalobca prevzal do budúcnosti, avšak z predmetného rozhodnutia nevyplývalo, že by súd vyporiadal aj zaplatené splátky zo zmluvy o Flexipôžičke zo dňa 6.9.2011 od zániku BSM do júla 2019 a nezaviazal žalovanú na vyplatenie vyrovnacieho podielu. Ak by teda mali sporové strany a konajúci súd za to, že finančné prostriedky boli vynaložené na spoločný majetok, výsledkom by bola povinnosť žalovanej uhradiť časť pripadajúcu na jej podiel. Finančné prostriedky však boli použité výlučne na majetok žalobcu. Z toho dôvodu žalobca mohol podať aj samostatnú žalobu, ktorou sa v predmetnom konaní domáha vyporiadania spoločných pasív so žalovanou v širšom zmysle. Zdôraznil však, že súd v takomto konaní musí skúmať účel použitia finančných prostriedkov v zmysle zásad pre vyporiadanie a vo vzťahu k zmluve zo dňa 6.9.2001, ktorú podpísala aj žalovaná uzavrel, že finančné prostriedky neboli použité na majetok, ktorý patrilo do BSM. Žalobca od začiatku súdneho konania neuniesol ani povinnosť tvrdenia, čo sa týka účelu použitia týchto finančných prostriedkov. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplynulo, že predmetná nehnuteľnosť nikdy netvorila masu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo bolo medzi stranami nesporné, a naopak z nich vyplynulo, že stavebné úpravy sa mali vykonávať v období od augusta 2011 do novembra

2011 s predpokladaným odhadom investície 30.000 eur s tým, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno ani povinnosť tvrdenia vo vzťahu k použitiu takto poskytnutých prostriedkov z pôžičky na veci patriace do BSM žalobkyne a žalobcu. Keďže banky archivujú výpisy z účtov len po dobu 10 rokov, súd nemal k dispozícii výpisy z účtu za relevantné obdobie, kedy bol poskytnutý predmetný úver len za obdobie od 1.9.2012 do 30.12.2013. Navyše žalobca namietal aj vykonávanie dokazovania a oboznamovanie sa spisu sp. zn. 24C/18/2019, ktorú námietku súd vyhodnotil ako bezpredmetnú a to aj vo vzťahu k namietanému právoplatnému skončeniu predmetného konania, keďže obsah dokazovania v predmetnej veci sa týkal prebiehajúceho konania. Vo vzťahu k zmluve z 23.3.2012 súd prvej inštancie uzavrel, že túto zmluvu žalovaná nepodpísala, o uvedenej zmluve nemala vedomosť, ktorú skutočnosť tvrdila od počiatku súdneho konania, ale z tohto právneho úkonu medzi žalobcom a žalobkyňou nevznikol solidárny záväzok, nakoľko sa netýkal spoločných vecí. Navyše rovnako ako u finančných prostriedkov zo zmluvy zo dňa 6.9.2011 ani účel použitia týchto finančných prostriedkov nebol nielen preukázaný, ale ani tvrdný. Žalobca opäť neuniesol nielen povinnosť tvrdenia, ale ani dôkazné bremeno, aby preukázal, že tieto finančné prostriedky vynaložil na spoločnú domácnosť, a za týmto účelom nenavrhol žiadne dokazovanie. Následne súd prvej inštancie zdôraznil, že žalobca svoje tvrdenia nedoplnil a dôkazy nenavrhol ani po predbežnom právnom posúdení súdu, kde súd konštatoval, že finančné prostriedky boli použité na rekonštrukciu bytu vo výlučnom vlastníctve žalobcu, ktorú skutočnosť nepoprel ani žalobca a považoval ju za nespornú. K čiastočnému spochybneniu tvrdení žalovanej o účele použitia finančných prostriedkov žalobca pristúpil až v záverečnej reči s tým, že sa domnieval, že automaticky, keď zmluvu podpísali obaja manželia bez ďalšieho je žalovaná povinná uhradiť polovicu zaplatených splátok s tým, že opomenul povinnosť súdu skúmať účel použitia finančných prostriedkov, keďže v tomto konaní sa zaoberal spoločným záväzkom v širšom zmysle, nakoľko išlo o úvery poskytnuté za trvania manželstva. Žalobca byt, ktorý bol v jeho výlučnom vlastníctve zveľadil a zhodnotil v investovaní spoločných prostriedkov, následne tento byt predal, teda to čo vzal zo spoločnej masy BSM len investoval do svojho majetku. Za tejto situácie práve žalobca by mal nahradiť to, čo použil zo spoločného majetku (poskytnutý úver) na svoj výlučný majetok, resp. svoju osobnú potrebu, teda ak platil splátky úveru sám, nemá právo požadovať zaplatenie polovice splátok od žalovanej. Obranu žalobcu o dôvodnosti uplatneného nároku, ktorú mal potvrdzovať vydaný platobný rozkaz súd vyhodnotil ako bezpredmetnú, keďže platobný rozkaz sa vydával v rámci skráteného konania len na základe tvrdení žalobcu a ním predložených listín bez toho, aby vzal do úvahy postoj a procesnú obranu žalovanej a za tejto situácie súd nie je viazaný právnym posúdením v rámci konania o vydanie platobného rozkazu. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 02. júla 2024 sp. zn. 6Co/59/2024 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetné odvolanie neobsahovalo žiadne konkrétne odvolacie dôvody a žalobca v ňom použil aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. c/ CSP, tzn. že v konaní mal rozhodovať vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený senát, hoci žiadnu námietku zaujatosti v prebiehajúcom konaní vo vzťahu vo veci konajúcej sudkyne nepodal, resp. o takejto námietke nebolo v konaní rozhodované. Uviedol, že len za použitia interpretačného pravidla, podľa ktorého súd posudzuje každý úkon podľa jeho obsahu by bolo možné zo strany odvolacieho súdu vyvodiť uplatnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, teda že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, resp. odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t. j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd však dospel k záveru, že ani tieto odvolacie dôvody nie sú naplnené. Taktiež konštatoval, že rozhodnutiu súdu prvej inštancie nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil; preto zhodne so záverom súdu prvej inštancie odvolací súd uzavrel, že žalobca v tomto konaní dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení neuniesol.

2.2. Odvolací súd následne poukázal na ustanovenia CSP, ktoré upravujú tzv. procesné bremená (t. j. povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkazu) a ich teoretické východiská. Taktiež v rozhodnutí vysvetlil tzv. prejednávaciú zásadu. Následne uviedol, že dôkazné bremeno je inštitútom procesného práva, ktoré stíha tú stranu, v ktorej záujme je, aby určitá skutočnosť rozhodná podľa hmotného práva a stranou tvrdená bola v konaní skutočne preukázaná.

2.3. Odvolací súd zastal zhodne so súdom prvej inštancie názor, že žalobca v predmetnom konaní neuniesol dôkazné bremeno svojich tvrdení, keď súdu nepredložil žiadne relevantné dôkazy, ktoré by podľa teórie procesného práva jednoznačne s určitosťou preukázali, že finančné prostriedky oboch uvádzaných Flexipôžičiek zo dní 6.9.2011 a 23.3.2012 vo vzťahu k účelu ich použitia boli použité na spoločný majetok, nákup spoločných vecí a zhodnotenie masy spoločného majetku v rámci BSM. Správne podľa neho poukázal súd prvej inštancie na to, že vo vzťahu k žalobcovi (okrem všeobecného tvrdenia) tento neuniesol ani len povinnosť tvrdenia, nie to dôkazné bremeno na preukázanie, že tieto finančné prostriedky vynaložil na spoločnú domácnosť s tým, že za týmto účelom dokonca nenavrhol ani žiadne dokazovanie. Tento záver je umocnený aj postojom žalobcu v konaní, ktorý namietal aj výsledky vykonaného dokazovania v rámci konania o vyporiadanie BSM (sp. zn. 24C/18/2019), ktoré s poukazom na to, že sa jedná o právoplatne skončené konanie podľa jeho právneho názoru bolo nepoužiteľné pre vykonávanie dokazovania v konaní, výsledok ktorého je podrobovaný odvolaciemu prieskumu odvolacieho súdu. Za tejto situácie odvolací súd zdôraznil správnosť záverov súdu prvej inštancie o tom, že finančné prostriedky z úveru zo dňa 6.9.2011 neboli použité na majetok, ktorý patril do BSM, naopak v rámci dokazovania navrhnutom žalovanou bolo preukázané, že boli použité na rekonštrukciu a vybavenie bytu vo výlučnom vlastníctve žalobcu (ohlásenie stavebných úprav, ktoré nasledovali v čase poskytnutia úveru zo dňa 6.9.2011, vykonávanie stavebných úprav od augusta 2011 do novembra 2011 s predpokladaným odhadom investícií 30.000 eur, preukázaná dispozičná zmena štvorzbového bytu na trojzbový včítane vybavenia novým nábytkom).

2.4. Podľa odvolacieho súdu sa totožný záver týka aj druhého uplatneného dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, keďže v predmetnom konaní žalobcom uplatnený nárok nie je možné právne posudzovať podľa § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení. Režim vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva sporových strán upravuje § 145 ods. 1, § 148 ods. 1, § 150 ods. 1 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na znenie § 143 Občianskeho zákonníka. Správne konštatoval súd prvej inštancie, že predmetom vyporiadania v konaní sp. zn. 24C/18/2019 bol len nesplatený zostatok úveru zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 6.9.2011. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie v tomto konaní nevyplýva, aby súd vyporiadal už aj zaplatené splátky z oboch flexi pôžičiek od zániku BSM do júla 2019 a zároveň v predmetnom konaní súd nezaviazal žalovanú na zaplatenie vyrovnacieho podielu, teda ak by mali sporové strany a konajúci súd za to, že finančné prostriedky boli vynaložené na spoločný majetok, výsledkom by bola povinnosť žalovanej uhradiť časť pripadajúcu na jej podiel. Finančné prostriedky však boli použité výlučne na majetok žalobcu. Z tohto dôvodu sa žalobca mohol aj samostatnou žalobou, ktorá je predmetom tohto konania, domáhať vyporiadania spoločných pasív so žalovanou v širšom zmysle, t. j. predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov môže byť nielen vyporiadanie hnutelných vecí tvoriacich BSM, ale aj záväzky vzniknuté počas BSM sporových strán (z dvoch úverových zmlúv a zaplatených splátok za obdobie od novembra 2016 do júla 2019), o ktorých žalobca tvrdí, že ide o spoločné záväzky sporových strán a zároveň žiada nahradiť čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na výlučný majetok žalovanej.

2.5. Vyporiadanie spoločných pohľadávok a dlhov manželov nie je osobitne upravené v Občianskom zákonníku, preto treba v zmysle § 853 Občianskeho zákonníka vychádzať z ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú vzťahy svojím obsahom najbližšie a teda primerane použiť § 149 a § 150 Občianskeho zákonníka a vykonať aj vyporiadanie pohľadávok a dlhov manželov, ktoré vznikli za trvania ich BSM v súvislosti s ich hospodárskym a spotrebným spoločenstvom v zmysle zásad uvedených v citovaných zákonných ustanoveniach. Vyporiadanie týchto spoločných práv a povinností sa týka vzťahu medzi manželmi a nezasahuje do práv a povinností tretích osôb, ktoré nie sú účastníkmi konania o vyporiadanie BSM manželov a ktorým zostávajú nedotknuté všetky ich práva a námietky vrátane

premlčania.

2.6. Poukázal na § 150 Občianskeho zákonníka a uviedol, že vyporiadanie záväzkov (dlhov) manželov je možné iba vtedy, ak ide o spoločný dlh manželov, ktorý vznikol v súvislosti s ich bezpodielovým spoluvlastníctvom a samozrejme počas jeho trvania. Ďalej uviedol, že ak ide o dlh iba jedného z manželov, ktorý vznikol za trvania BSM a z ktorého prostriedky boli vynaložené na spoločný majetok, na tento záväzok súd prihliadne pri vyporiadaní BSM. Ak ide o dlh iba jedného z manželov, ktorý vznikol za trvania BSM a z ktorého prostriedky boli vynaložené na jeho výlučný majetok, nejde o spoločný záväzok manželov a súd tento dlh nevyporiada.

2.7. Odvolací súd uviedol, že spoločné záväzky môžu totiž vzniknúť iba z právneho úkonu jedného z manželov alebo oboch manželov, ktorý sa týka spoločných vecí (§ 145 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Správne uzavrel súd prvej inštancie po zistení, že žalobcom uplatňované nároky neboli predmetom vyporiadania BSM, ak takýto nárok posúdil právne podľa § 511 ods. 3 Občianskeho zákonníka ako regresný nárok žalobcu v rámci širšieho vyporiadania BSM. Zároveň je nevyhnutné zdôrazniť, že aj odvolacia námietka žalobcu o tom, že sa súd nevyporiadal s tzv. solidárnosťou predmetných záväzkov a že žalovaná dostatočne nepreukázala, že z úverovej zmluvy zo dňa 23.3.2012 nemala žiadny úžitok, že nepoužila prostriedky z tejto zmluvy aj ona počas trvania manželstva na chod domácnosti sa javí ako zavádzajúca a nepresvedčivá a to vzhľadom k výsledkom vykonaného dokazovania, z ktorých jednoznačne vyplynulo, že predmetnú zmluvu žalovaná nepodpísala a žalobca v konaní neprodukoval žiaden dôkaz o tom, že predmetné prostriedky boli použité na spoločný majetok, resp. na spoločné veci tak, ako to má na zreteľ § 45 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z ustálenej judikatúry totiž jednoznačne vyplýva, že ak vznikol za trvania manželstva dlh, z ktorého bol zaviazaný iba jeden z manželov, ktorý napríklad uzavrel vlastným menom zmluvu o pôžičke a ak boli takto získané finančné prostriedky použité ku kúpe určitej veci, t. j. bola za nich získaná určitá majetková hodnota, patrí aj táto hodnota do BSM, avšak len za splnenia podmienok uvedených v § 143 Občianskeho zákonníka, ktorý určuje, ktoré veci patria do masy BSM. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodil s poukazom na § 420 písm. b), c), d), f) CSP a súčasne § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, pretože podľa názoru dovolateľa postupom súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu došlo k závažným pochybeniam a porušeniu jeho procesných práv ako aj práva hmotného a preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nemôže byť správny hlavne s poukazom na porušenie práva na spravodlivý proces, ako aj porušenie základných princípov Civilného sporového poriadku. Podľa názoru dovolateľa je odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nejasné a nepreskúmateľné. Namietal nevyporiadanie sa s existenciou druhej zmluvy - Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 06.09.2011 na sumu 12.300 eur, ktorú mala podpísať žalovaná. Taktiež podľa jeho názoru boli porušené jeho práva, keď súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd uviedol, že neboli preukázané ako - na aký účel boli použité finančné prostriedky u oboch úverov, teda oba súdy prekročili svoje oprávnenie, keď skúmali účel využitia finančných prostriedkov poskytnutých z úveru. Uviedol, že konanie o vyporiadanie BSM bolo právoplatne skončené. Poukázal na údajné porušenie princípu rovnakého postavenia v konaní. Následne dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie. Vytykal odvolaciemu súdu, že sa nezaoberal podmienkami konania, či rozhodnutie prvej inštancie je vydané na základe riadne zisteného skutkového stavu veci a v súlade so zákonom a či boli v konaní vykonané všetky dôkazy. Teda namietal porušenie práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia. Argumentoval, že z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu sa nedá zistiť, ako sa odvolací súd podrobne vysporiadal so všetkými odvolacími dôvodmi a námietkami. Vzhľadom k uvedenému navrhol rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Dovolateľ súčasne navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Dovolací súd však v konkrétnej veci nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s

ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

5. K dovolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá navrhla dovolanie ako neprípustné odmietnuť.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b) CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmatečnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), pri dovolaní, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

9. V posudzovanej veci dovolateľ v dovolaní uviedol, že dovolanie opiera o dovolacie dôvody podľa § 420 písm. c), d) a f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, ktorými je dovolací súd viazaný (§ 440 CSP).

Dovolanie podľa § 420 písm. b), c), d), f) CSP

10. Podľa § 420 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu.

11. Podľa § 420 písm. c) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník.

12. Podľa § 420 písm. d) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v tej istej veci sa už prv rozhodlo.

13. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chýb vymenovaných v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

16. Dovolacie dôvody podľa § 420 písm. b), c), d) CSP dovolateľ bližšie nevymedzil a ani neuviedol, v

čom konkrétne spočíva vada zmätočnosti konania podľa § 420 písm. b), c), d) CSP (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolateľ uvedené dovolacie dôvody iba formálne označil, no bližšie ich už nešpecifikoval (nevymedzil v čom spočíva vada v konaní), teda nenaplnil zákonnú podmienku vymedzenia dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 431 ods. 2 CSP.

17. Prekážka právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata) vylučuje možnosť vec znovu prejednať a rozhodnúť a je zakotvená v § 230 CSP. Vec nemožno opätovne prejednať a rozhodnúť len za predpokladu, ak sa v prejednávanej veci vyskytuje totožnosť subjektov v pomere k veci už právoplatne rozhodnutej a totožnosť samotnej veci, ktorá sa stala predmetom konania. Týmto sú zároveň určené subjektívne a objektívne medze právoplatnosti súdneho rozhodnutia. O totožnosť strán ide vtedy, ak aj v novom konaní vystupujú tie isté strany sporu alebo ich právni nástupcovia, a to na základe univerzálnej alebo singulárnej sukcesie. Totožnosť vecí dáva rámec objektívnej hranici právoplatnosti rozhodnutia a je charakterizovaná totožnosťou nároku, o ktorom bolo už právoplatne rozhodnuté za podmienky, že sa opiera o ten istý právny dôvod; ten je daný len vtedy, ak plynie z toho istého skutkového stavu. Podmienka právoplatného rozhodnutia vo veci musí reálne existovať, musia byť teda kumulatívne splnené dve podmienky. Rozhodnutie musí byť riadne doručené a nemožno ho už napadnúť odvolaním. Pri nedodržaní niektorej z týchto podmienok nepôjde o res iudicata, a to ani v prípade, ak bola právoplatnosť na rozhodnutie nesprávne vyznačená (a vyznačená nemala byť). V tomto prípade môže ísť len o prekážku litispendencie. Z dôvodu zákona vyplýva, že prekážkou res iudicata je každé právoplatné rozhodnutie vo veci, bez ohľadu na to, či je toto rozhodnutie zákonné, teda bez ohľadu na to, či bol dostatočne alebo správne zistený skutkový stav, či bola vec správne posúdená po právnej stránke, alebo či konanie, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia, je postihnuté vadami. V neposlednom rade je potrebné uviesť, že prekážku veci právoplatne rozhodnutej predstavujú len rozhodnutia vo veci samej, nie je ňou rozhodnutie, ktoré predstavuje procesné rozhodnutie, ktorým nie je rozhodnuté o merite veci, napr. rozhodnutie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku.

17.1. Dovolací súd k uvedenej dovolacej námietke uvádza, že v tomto konaní síce ide o totožnosť subjektov (v osobe žalobcu i žalovanej) so subjektmi konania o vyporiadanie BSM, pôvodne vedeného na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 24C/18/2019 (skončeného právoplatným schválením súdneho zmiernu), avšak v tomto konaní nejde o totožné žalobcom uplatňované nároky (teda nie je tu totožný predmet sporu s konaním o vyporiadanie BSM), keďže v tomto konaní uplatnené nároky neboli predmetom vysporiadania BSM (t. j. neboli predmetom schváleného súdneho zmiernu, čo napokon vo svojom dovolaní potvrdzuje i samotný žalobca). Uvedené nároky boli v tomto konaní posúdené ako regresný nárok žalobcu v rámci širšieho vyporiadania BSM. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že dovolacia námietka v zmysle § 420 písm. d) CSP je nedôvodná.

17.2. Pokiaľ išlo o dovolacie dôvody podľa § 420 písm. b), c) CSP, dovolací súd uvádza, že na strane žalovanej vystupovala bývalá manželka žalobcu, ako fyzická osoba, pričom zo spisu nevyplyvala skutočnosť, že by táto nemala procesnú subjektivitu (t. j. že by medzičasom zomrela), príp. že by bola nejako obmedzená v spôsobilosti na právne úkony (t. j. že by nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu). Dovolací súd takúto vadu z obsahu spisu nezistil. Dovolateľ navyše tieto skutočnosti vo svojom dovolaní ani len netvrdil. Aj dovolacie námietky v zmysle § 420 písm. b), c) CSP sú preto nedôvodnými.

18. Dovolateľ poukázal taktiež na dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

19. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa

ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

20. Dovolateľ v rámci § 420 písm. f) CSP spochybňuje dokazovanie, zistený skutkový stav a odôvodnenie (nepreskúmateľnosť) rozsudku odvolacieho súdu.

21. Dokazovanie je časť civilného súdneho konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). V dokazovaní sa súd obmedzuje len na zisťovanie poznatkov o skutkových okolnostiach, ktoré zakladajú a odôvodňujú prejednávany nárok. Hodnotenie dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Aktuálna procesná právna úprava vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, majúcej základ v ústavnom princípe nezávislosti súdov. Táto zásada, vyplývajúca z čl. 15 Základných princípov CSP, normatívne vyjadrená v § 191 ods. 1 CSP znamená, že záver, ktorý si sudca z vykonaných dôkazov robí, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Postup sudcu ale neznamená, že sudca nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia. Naopak, konečné meritorne rozhodnutie musí vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 729 s.). V prípade nesprávnosti hodnotenia dôkazov však nejde o dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP (R 42/1993). Porušením práva na spravodlivý proces nie je ani iné hodnotenie vykonaných dôkazov súdom, než aké sú predstavy strany sporu.

22. Dovolací súd považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

23. Najvyšší súd vyššie uvedené dopĺňa poukázaním na konštatovanie ústavného súdu v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

24. V súvislosti a namietaným nedostatočným odôvodnením (nepreskúmateľnosťou) rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie odvolacieho súdu zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku

ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. V danom prípade však z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a prvoinštančného), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (napr. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil prvoinštančný súd, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia tak nemožno považovať za nepresvedčivé.

25. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že súd v odvolacom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

26. Odôvodnenie obsiahnuté vo vyššie uvedených bodoch rozsudkov súdu prvej inštancie aj krajského súdu v celom jeho kontexte spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, keďže zodpovedá základnej štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami, úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, pričom argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Žalobca preto nedôvodne argumentoval, že rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

26.1. Z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu potom jasne vyplýva, že aj odvolací súd mal za to, že „žalobca v konaní neuniesol dôkazné bremeno ohľadne svojich tvrdení, že by finančné prostriedky oboch uvádzaných flexi pôžičiek zo dňa 6.9.2011 a 23.3.2012 vo vzťahu k účelu ich použitia boli použité na spoločný majetok, nákup spoločných vecí a zhodnotenie masy spoločného majetku v rámci BSM. Žalobca v tomto smere (okrem všeobecného tvrdenia) neuniesol ani len povinnosť tvrdenia, nieto dôkazné bremeno na preukázanie, že tieto finančné prostriedky vynaložil (boli vynaložené) na spoločnú domácnosť s tým, že za týmto účelom dokonca nenavrhol ani žiadne dokazovanie. Za tejto situácie odvolací súd zdôraznil správnosť záverov súdu prvej inštancie o tom, že finančné prostriedky z úveru zo dňa 6.9.2011 neboli použité na majetok, ktorý patril do BSM, práve naopak v rámci dokazovania navrhnutom žalovanou bolo preukázané, že tieto boli použité na rekonštrukciu a vybavenie bytu vo výlučnom vlastníctve žalobcu (ohlásenie stavebných úprav, ktoré nasledovali v čase poskytnutia úveru zo dňa 6.9.2011, vykonávanie stavebných úprav od augusta 2011 do novembra 2011 s predpokladaným odhadom investícií 30.000 eur preukázaná dispozičná zmena štvorizbového bytu na trojizbový včítane vybavenia novým nábytkom). Odvolací súd mal za to, že žalobcom uplatnený nárok nebolo možné právne posudzovať podľa ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení. Uviedol, že režim vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva sporových strán upravuje ust. § 145 ods. 1, § 148 ods. 1, § 50 ods. 1 OZ v nadväznosti na znenie ust. § 143 OZ. Správne potom konštatoval súd prvej inštancie, že predmetom vyporiadania v konaní sp. zn. 24C/18/2019 (konanie o vyporiadanie BSM - pozn.) bol len nesplatený zostatok úveru zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 6.9.2011. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie v tomto konaní nevyplýva, že by súd vyporiadal už aj zaplatené splátky z oboch flexi pôžičiek od zániku BSM do júla 2019 a zároveň v predmetnom konaní súd nezaviazal žalovanú na zaplatenie vyrovnacieho podielu, teda ak by mali sporové strany a konajúci

súd za to, že finančné prostriedky boli vynaložené na spoločný majetok, výsledkom by bola povinnosť žalovanej uhradiť časť pripadajúcu na jej podiel. Finančné prostriedky však boli použité výlučne na majetok žalobcu. Z tohto dôvodu sa žalobca mohol aj samostatnou žalobou, ktorá je predmetom tohto konania, domáhať vyporiadania spoločných pasív so žalovanou v širšom zmysle, t. j. predmetom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov môže byť nielen vyporiadanie hnutelných vecí tvoriacich BSM, ale aj záväzky vzniknuté počas BSM sporových strán (z dvoch úverových zmlúv a zaplatených splátok za obdobie od novembra 2016 do júla 2019), o ktorých žalobca tvrdí, že ide o spoločné záväzky sporových strán a zároveň žiada nahradiť čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na výlučný majetok žalovanej. Vyporiadanie spoločných pohľadávok a dlhov manželov nie je osobitne upravené v Občianskom zákonníku, preto treba v zmysle ust. § 853 OZ vychádzať z ustanovení OZ, ktoré upravujú vzťahy svojím obsahom najbližšie a teda primerane použiť ust. § 149 a § 150 OZ a vykonať aj vyporiadanie pohľadávok a dlhov manželov, ktoré vznikli za trvania ich BSM v súvislosti s ich hospodárskym a spotrebným spoločenstvom v zmysle zásad uvedených v citovaných zákonných ustanoveniach. Vyporiadanie týchto spoločných práv a povinností sa týka vzťahu medzi manželmi a nezasahuje do práv a povinností tretích osôb, ktoré nie sú účastníkmi konania o vyporiadanie BSM manželov a ktorým zostávajú nedotknuté všetky ich práva a námietky vrátane premlčania. Vyporiadanie záväzkov (dlhov) v zmysle ust. § 150 OZ (rovnosť podielov manželov) je však možné iba vtedy, ak ide o spoločný dlh manželov, ktorý vznikol v súvislosti s ich bezpodielovým spoluvlastníctvom a samozrejme počas jeho trvania. Ak ide o dlh iba jedného z manželov, ktorý vznikol za trvania BSM sa z ktorého prostriedky boli vynaložené na spoločný majetok, na tento záväzok súd prihliadne pri vyporiadaní BSM. Ak ide o dlh iba jedného z manželov, ktorý vznikol za trvania BSM a z ktorého prostriedky boli vynaložené na jeho výlučný majetok, nejde o spoločný záväzok manželov a súd tento dlh nevyporiada. Spoločné záväzky môžu totiž vzniknúť iba z právneho úkonu jedného z manželov alebo oboch manželov, ktorý sa týka spoločných vecí (§ 145 ods. 2 OZ). Preto správne uzavrel súd prvej inštancie po zistení, že žalobcom uplatňované nároky neboli predmetom vyporiadania BSM, ak takýto nárok posúdil právne podľa ust. § 511 ods. 3 OZ ako regresný nárok žalobcu v rámci širšieho vyporiadania BSM. Aj odvolacia námietka žalobcu o tom, že sa súd nevysporiadal s tzv. solidárnosťou predmetných záväzkov a že žalovaná dostatočne nepreukázala, že z úverovej zmluvy zo dňa 23.3.2012 nemala žiadny úžitok, že nepoužila prostriedky z tejto zmluvy aj ona počas trvania manželstva na chod domácnosti, sa javila ako zavádzajúca a nepresvedčivá, a to vzhľadom k výsledkom vykonaného dokazovania, z ktorých jednoznačne vyplynulo, že predmetnú zmluvu žalovaná nepodpísala a žalobca v konaní neprodukoval žiaden dôkaz o tom, že predmetné prostriedky boli použité na spoločný majetok, resp. na spoločné veci tak, ako to má na zreteli ust. § 145 ods. 2 OZ. Z ustálenej judikatúry totiž jednoznačne vyplýva, že ak vznikol za trvania manželstva dlh, z ktorého bol zaviazaný iba jeden z manželov, ktorý napríklad uzavrel vlastným menom zmluvu o pôžičke a ak boli takto získané finančné prostriedky použité ku kúpe určitej veci, t. j. bola za nich získaná určitá majetková hodnota, patrí aj táto hodnota do BSM, avšak len za splnenia podmienok uvedených v ust. § 143 OZ, ktorý určuje, ktoré veci patria do masy BSM⁴. Jednoducho povedané, aj odvolací súd mal za to, že žalobcovi uplatnený nárok neprináleží, nakoľko v konaní nebolo preukázané (dôkazné bremeno zaťažovalo žalobcu), že by finančné prostriedky z uvedených úverov boli použité na majetok patriaci do BSM strán (práve naopak, bolo preukázané, že boli použité na výlučný majetok žalobcu).

27. Iba púhy nesúhlas žalobcu s právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke (ne)existencie dlhu žalovanej, ktorý považuje za nesprávny, nepredstavuje vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (R 54/2012, sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Skutočnosť, že žalobca má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 383/06), čo sa netýka preskúmvanej veci.

28. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu navyše vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne

právne posúdenie vecí v zásade nezakladá vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP (R 24/2017). Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia žalobcovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné opätovne poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizovateľné základné právo strany sporu na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

29. Do práva na spravodlivý proces teda nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť podaného nároku, resp. uplatnených námietok. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Věcná spojitost' odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

30. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva stabilne judikuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, zároveň však nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Španielsku z 29. apríla 1993; m. m. II. ÚS 410/06, I. ÚS 736/2016).

31. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že z procesného postupu súdov nižších inštancií nevyplyva, že by konanie bolo zaťažené vadou zmatečnosti, ktorá by mala mať za následok porušenie procesných práv žalobcu v takej intenzite, že by bolo možné konštatovať porušenie jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto prípustnosť a ani dôvodnosť dovolania takisto ani z tohto dôvodu nie je daná.

32. K nespokojnosti dovolateľa so skutkovými zisteniami súdov v danom spore, dovolací súd dodáva, že na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade zmatečnosti) v zmysle §

420 písm. f/ CSP. Ako už bolo uvedené, v preskúmvanej veci však dovolací súd takúto existenciu vady zmätočnosti nezistil.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a), c) CSP

33. Dovolateľ sa dovolacou argumentáciou taktiež domáha aj dovolacieho prieskumu podľa § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP.

34. Dovolací súd v súvislosti s uvedenými dovolacími dôvodmi poukazuje v prvom rade na ustanovenie § 422 CSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

34.1. Podľa § 421 ods. 2 CSP na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

34.2. V danom prípade žalobca podal na súde prvej inštancie žalobu, v ktorej si uplatnil peňažné nároky, ktorých celková výška predstavovala 3.501,75 eur, dňa 21. októbra 2019. Výška minimálnej mzdy v roku 2019 bola ustanovená nariadením vlády Slovenskej republiky č. 300/2018 Z. z. sumou 520 eur; desaťnásobok tejto sumy je 5200 eur. Na základe uvedených skutočností nie je preto splnený tzv. majetkový cenzus na to, aby dovolací súd mohol posúdiť dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 písm. a/, c/ CSP.

35. Dovolací súd dáva do pozornosti aj rozhodnutie uverejnené v Zbierka stanovísk NS a súdov SR č. 2/2018, pod R. č. 20 s právnou vetou : „Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch má povahu peňažného plnenia, a preto sa na ňu vzťahuje tzv. majetkový cenzus vyjadrený obmedzením prípustnosti dovolania podľa § 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. septembra 2017 sp. zn. 2Cdo/131/2017).

36. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu (v rámci právneho posúdenia) je v danom prípade vylúčená ustanovením § 422 ods. 1 písm. a) CSP, dovolací súd ani neskúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP). Súčasne vzhľadom na uvedené nepreskúmvával ani dovolací dôvod v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Vzhľadom na procesnú neprípustnosť dovolania žalovaného, nepristúpil dovolací súd ani k posúdeniu, či napádaný výrok rozsudku spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

37. Dovolací súd dáva dovolateľovi navyše do pozornosti, že na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia (§ 421 CSP) vôbec mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritornému dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania).

38. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ predovšetkým konkretizovať právnú otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací

súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z písm. c/ tohto ustanovenia, by mal zase konkretizovať rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých je daná právna otázka rozhodovaná rozdielne. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ resp. c/ CSP. Pre úplnosť treba uviesť, že uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP sa vzájomne vylučuje, pretože ak dovolací súd rozhoduje o danej právnej otázke rozdielne, nemožno zároveň hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu.

39. Pokiaľ teda dovolateľ v podanom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, alebo neoznačí rozhodnutia, v ktorých bola konkrétna právna otázka dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C.s.p., ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 C.s.p. (pozri Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, sp. zn. 3 Cdo 28/2017). Pokiaľ v dovolaní absentuje vyššie uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

40. Dovolací súd potom iba dodáva, že v zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. I. ÚS 51/2020, III. ÚS 387/2021) v prípade posudzovania prípustnosti dovolania je dovolací súd viazaný vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Dovolateľ pri namietanom nesprávnom právnom posúdení veci nezadefinoval, dostatočne nekonkretizoval právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, neuviedol v čom nesprávnosť riešenia takej otázky odvolacím súdom podľa jej názoru spočíva a ako mala byť táto otázka správne vyriešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu prípadu (sporu), významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP, resp. § 432 ods. 2 CSP (3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017, 9Cdo/8/2020, 9Cdo/216/2021).

41. Zhrnúc vyššie uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcu v časti, v ktorej namietal existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. b), c), d), f) CSP, ako aj v časti nesprávneho právneho posúdenia v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, ako celok odmietol podľa § 447 písm. c), f) CSP.

42. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že podľa zásady úspechu strany v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP), žalovaná má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

43. Uznesenie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

